

9. Multiresistente bakterier

Folkehelsetilsynet anslår i en rapport fra 2009 at det forekommer 25.000 ekstra dødsfall i Europa på grunn av antibiotikaresistens. Ifølge The Review on Antibiotic Resistance (AMR) dør 50.000 mennesker årlig i USA og Europa på grunn av resistente bakterier. På verdensbasis er tallet opp mot 700.000. Hvis vi ikke klarer å bremse denne utviklingen anslås det at opp mot 10 millioner vil dø av MRSA hvert år fra 2050. Så mye som 20 % av den avanserte medisinske behandlingen vi tilbyr i dag, ikke vil være mulig å gjennomføre, dersom MRSA-problematikken ikke bremses. En undersøkelse initiert av WHO, nevner at ved siden av økende sosiale ulikheter i verden, vil problemet med multiresistente bakterier, være en av de to største årsakene til destabilisering i verden.

Antibiotika spiller en nøkkelrolle i dagens pasientbehandling. For at antibiotika også i fremtiden skal være en effektiv behandling mot alvorlige infeksjonssykdommer, må antibiotikabruken være riktig og minst mulig. Fortsetter dagens utvikling med økende antibiotikaresistens, kan vi om kort tid komme i en situasjon der infeksjonsrisikoen ved å gjennomføre standardoperasjoner som keisersnitt, hofteoperasjoner og hjertekirurgi blir for stor. En slik utvikling vil uten tvil få store konsekvenser for nordmenns helse.

Forbruket av antibiotika har vært økende i Norge fra 2005 til 2012 med en svak nedgang i 2013 og 2014. Økt antibiotikabruk øker forekomsten av antibiotikaresistens. Om lag 80 prosent av all forskrivning av antibiotika til human bruk skjer i allmennpraksis.

Regjeringen la i juni 2015 frem Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens (2015-2020) etter sterkt press fra opposisjonen. Den angir retning, konkrete mål og tiltaksområder for det samlede arbeidet mot antibiotikaresistens innenfor helsesektoren, husdyr og kjæledyr, fisk og klima og miljø frem mot 2020. Strategien setter blant annet mål om å redusere bruken av antibiotika i befolkningen med 30 prosent innen 2020 sammenlignet med 2012. Videre har regjeringen lagt frem en handlingsplan mot antibiotikaresistens i helsetjenesten, igjen etter press fra opposisjonen på Stortinget. I planen bes Helsedirektoratet utrede mulighet for kampanjer - innenfor nåværende rammer. Handlingsplanen medfører kun 5 millioner og sier lite om tildelinger etter 2016. Regjeringen bidrar ikke til sikre rammer for dette viktige arbeidet, og det medfører usikkerhet rundt oppfølgingen av handlingsplanen og strategien.

Et redusert totalforbruk av antibiotika i Norge er alene ikke tilstrekkelig for å hindre videre utbredelse av antibiotikaresistens. Økt satsning på forskning på resistente bakterier, utvikling av nye typer antibiotika, samt en styrking av det internasjonale samarbeidet på feltet er strengt nødvendig.

Forbruket av antibiotika til norske husdyr er blant de aller laveste i Europa. I perioden 1995-2013 ble forbruket til landdyr redusert med 35 prosent. Hvis man bare ser på matproduserende dyr, var reduksjonen på 38 prosent. De viktigste årsakene til vårt lave antibiotikaforbruk er god dyrehelse, dyktige og ansvarlige bønder, veterinærer som praktiserer ansvarlig bruk av antibiotika og et godt samarbeid mellom næringen og myndighetene. For kjæledyr var det en økning i antibiotikabruken på 18 prosent i perioden 1995-2013. Importen og smuglingen av kjæledyr er stor, og utgjør allerede en risiko for både dyre- og folkehelsen.

Hordaland Arbeiderparti mener:

- At myndighetene bør styrke det internasjonale samarbeidet innen forskning på antibiotikaresistens og (multi-)resistente bakterier og oppfordre til økt forskning på feltet gjennom økte forskningsmidler
- At regjeringen følger opp handlingsplanen mot antibiotikaresistens, og sikrer en forutsigbarhet i midler til tiltak
- At helsedirektoratet får øremerkede midler utover dagens overføringer til å utvikle kampanjer om riktig bruk av antibiotika rettet mot helsetjenesten og befolkningen

- At nasjonale myndigheter må gi økonomiske insentiver for utvikling av nye typer antibiotika og sterkt oppfordre EU og andre land til å gjøre det samme
- At nasjonale myndigheter skal sette temaet om økt moderasjon i bruken av antibiotika på agendaen i samtaler med EU og andre internasjonale fora
- At regjeringen bør følge opp strategiplanen mot antibiotikaresistens nøye, herunder særlig:
 - At forbruket av antibiotika til matproduserende landdyr (husdyr) blir redusert med minst 10 % innen 2020 (sammenlignet med forbruket i 2013)
 - At forbruket av antibiotika til kjæledyr skal reduseres med minst 30 % (sammenlignet med 2013) innen 2020
 - At narasin og andre koksidiostatika med antibakteriell virkning skal fases ut av kyllingproduksjonen innen 2020